

Vlaams
Parlement

stuk **639** (2009-2010) – Nr. 2
ingediend op 20 oktober 2010 (2010-2011)

Ontwerp van decreet

tot wijziging van het decreet van 7 juli 2006
houdende toekenning van een rentetoelage
voor ondernemingen die lijden onder
de verstoorde bereikbaarheid
ten gevolge van hinder door openbare werken

Verslag

namens de Commissie voor Economie,
Economisch Overheidsinstrumentarium, Innovatie,
Wetenschapsbeleid, Werk en Sociale Economie
uitgebracht door de heer Koen Van den Heuvel

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: mevrouw Patricia Ceysens.

Vaste leden:

de heer Robrecht Bothuyne, mevrouw Martine Fournier, de heren Jan Laurys, Koen Van den Heuvel;
de heren Frank Creyelman, Johan Deckmyn, Chris Janssens;
de dames Patricia Ceysens, Lydia Peeters;
mevrouw Güler Turan, de heer Bart Van Malderen;
de heer Matthias Diependaele, mevrouw Helga Stevens;
de heer Ivan Sabbe;
de heer Filip Watteuw.

Plaatsvervangers:

de dames Sonja Claes, Kathleen Helsen, Griet Smaers, de heer Eric Van Rompuy;
de heer Pieter Huybrechts, mevrouw Katleen Martens, de heer Jan Penris;
mevrouw Fientje Moerman, de heer Herman Schueremans;
de dames Kathleen Deckx, Mia De Vits;
de dames Vera Celis, Lies Jans;
de heer Lode Vereeck;
mevrouw Elisabeth Meuleman.

Stukken in het dossier:

639 (2009-2010) – Nr. 1: Ontwerp van decreet

De Commissie voor Economie, Economisch Overheidsinstrumentarium, Innovatie, Wetenschapsbeleid, Werk en Sociale Economie besprak dit ontwerp van decreet op haar vergadering van 30 september 2010.

1. Toelichting door de minister-president

Het ontwerp wordt toegelicht door de heer *Kris Peeters*, minister-president van de Vlaamse Regering.

Zelfstandigen en kmo's kunnen sinds 10 juli 2007 bij het Agentschap Ondernemen een rentetoeelage aanvragen voor hinder bij openbare werken. Die maatregel stoelt op het decreet van 7 juli 2006.

Vandaag zijn er drie steunmaatregelen voor een zelfstandige of een kmo die hinder ondervindt van openbare werken.

De eerste is de inkomenscompensatievergoeding. Die maatregel wordt beheerd door het federale Participatiefonds en is bedoeld voor zelfstandigen die hun zaak tijdelijk moeten sluiten. De vergoeding van 70 euro per kalenderdag moet het inkomensverlies door de sluiting compenseren.

Als er door langdurige openbare werken nood is aan externe financiering bij de bank, bestaan er op Vlaams niveau twee maatregelen die het afsluiten van een overbruggingskrediet gemakkelijker en/of goedkoper maken.

De eerste is de waarborgregeling, waarbij de banken autonoom beslissen om het overbruggingskrediet onder de waarborg te brengen. Het Vlaamse Gewest stelt zich garant ten belope van maximaal 75 percent voor de terugbetaling van het ontleende bedrag. Die maatregel wordt beheerd door nv Waarborgbeheer van ParticipatieMaatschappij Vlaanderen (PMV).

De tweede, waarover dit ontwerp gaat, is de rentetoeelage waarmee de rentelast van hetzelfde overbruggingskrediet grotendeels wordt bijgepast door het Vlaamse Gewest. Zelfstandigen en kmo's kunnen zelf beslissen om de rentetoeelage aan te vragen bij het Agentschap Ondernemen. Het overbruggingskrediet heeft als toegelaten bestemming de financiering van bedrijfskapitaal of de herfinanciering van kortetermijnschulden.

Hoewel de steunmaatregelen perfect cumuleerbaar zijn, stelt de minister-president vast dat zelfstandigen of kmo's in de praktijk maar zelden een beroep doen op de drie instrumenten tegelijk. Om in aanmerking te komen voor de inkomenscompensatievergoeding hoeft de zelfstandige bij de bank geen nieuw overbruggingskrediet af te sluiten. Voor de waarborg en de rentetoeelage is er dan weer geen sluiting van de zaak vereist.

Iedere maatregel heeft dus zijn verdienste en richt zich op een specifieke (sub-)doelgroep. Bij een korte intensieve periode van openbare werken van een paar weken zal de zelfstandige zijn deur misschien tijdelijk dicht houden. Als de werkzaamheden enkele maanden duren en bijvoorbeeld in verschillende fases worden uitgevoerd, zal de zelfstandige of kmo eerder nood hebben aan een overbruggingskrediet om de exploitatiecyclus draaiende te houden. Soms zullen er wel voldoende garanties kunnen voorgelegd worden, dan weer niet. In dat laatste geval kan de waarborgregeling de oplossing inhouden. De drie instrumenten vormen dus een complementair pakket waar de getroffen ondernemingen al naargelang hun individuele situatie in mindere of meerdere mate gebruik van zullen maken, op voorwaarde natuurlijk dat zij voldoende geïnformeerd zijn.

Dit ontwerp van decreet komt voort uit een interne evaluatie van het Agentschap Ondernemen dat aangaf dat met een relatief eenvoudige ingreep de effectiviteit van de rentetoe-lage aanzienlijk kan worden vergroot. Bij de talrijke contacten met getroffen zelfstandigen en ondernemers, bankiers en lokale besturen (steden en gemeenten) die de duurtijd van de openbare werken attesteren, dook steeds dezelfde behoefte op, namelijk ‘het draaglijker maken van de aflossingslast van de bestaande leningen in de periode dat de onderne-ming wordt geconfronteerd met een sterke daling van de inkomsten’. In het bijzonder bij jonge/pas gestarte ondernemingen die zich voor de vestiging van de zaak vaak voor een heel lange periode diep in de schulden hebben gestoken, is de financiële buffer doorgaans onvoldoende groot om zonder meer bestand te zijn tegen de schok die door aanslepende openbare werken wordt veroorzaakt. Bij een gewoon investeringskrediet met vaste men-sualiteiten zal tijdens de eerste jaren na de opname het intrestgedeelte in de maandelijkse aflossingen belangrijker zijn dan het kapitaalgedeelte. En hoe langer de looptijd van het krediet, hoe meer intresten men zal betalen op het ontleende kapitaal. Bij een tussenkomst in de rentelast van de bestaande beroepsleningen vanaf het begin tot het einde van de openbare werken, zal in de regel de groep met de meest kwetsbare ondernemingen de grootste financiële ruggensteun krijgen.

Daarom heeft de minister-president voorgesteld om de rentetoe-lage hinder openbare wer-ken uit te breiden naar de kredieten van zelfstandigen en kmo's die vóór de start van de openbare werken werden afgesloten voor beroepsdoeleinden (financiering van investerin-gen of activiteiten van de onderneming). Het Agentschap Ondernemen verwacht dat het aantal aanvragen daarmee zal verdubbelen tot een zestigtal op jaarbasis. De gemiddelde steun die in een dossier wordt toegekend, bedraagt afgerond 10.000 euro.

Door deze kleine ingreep zal de maatregel beter afgestemd zijn op de economische rea-liteit en de behoeften van de doelgroep. Daarmee zal de maatregel met andere woorden meer vraaggericht worden en haar doel beter bereiken.

De realisatie van deze uitbreiding vergt slechts een minieme aanpassing van artikel 5, §2, 2°, van het decreet van 7 juli 2006.

2. Bespreking

De heer *Koen Van den Heuvel* zegt dat men heeft kunnen vaststellen dat het gebruik dat werd gemaakt van het oorspronkelijke decreet eerder beperkt was: zes aanvragen in 2007, elf in 2008 en een dertigtal in 2009. Van bij alle actoren op het werkveld kwam het signaal dat de opzet van het decreet te beperkend was. Tijdens de bespreking van het voorstel van decreet werd er door de toenmalige minister van Economie voor gewaarschuwd dat het tot een budgettaire ontsporing zou kunnen leiden, vandaar die beperking. Al bij al is dat dus tamelijk meegevallen. Met de voorgestelde wijziging aan het decreet zal een ruimer gebruik van de rentetoe-lage kunnen worden gerealiseerd.

De heer *Bart Van Malderen* zegt dat het gebruik van dit instrument inderdaad erg laag is, zeker als men het aantal hinder veroorzakende openbare werken in Vlaanderen in ogen-schouw neemt. Ook de waarborgregeling wordt niet veel gebruikt. In 2009 waren er vijf dossiers ingediend en in 2010 zijn dat er tot dusver slechts twee. Dit soort ondersteuning volstaat niet om de hinder te verzachten. Er moeten op het terrein nog andere dingen gebeuren, zoals een betere planning. De spreker is van oordeel dat de maatregelen die nu worden voorgesteld het verschil kunnen maken tussen het voortbestaan van een onderne-ming of het faillissement. De voorgestelde versoepeling is dus zeker nuttig. De heer Van Malderen vraagt of er een prognose kan worden gemaakt van het aantal dossiers dat hier-uit zal voortvloeien en wat daarvan de budgettaire consequenties zijn.

De spreker is van oordeel dat er ook wel nood is aan een toetsing van het falingsrisico van de betrokken ondernemingen, ongeacht de hinder die ze ondervinden door de openbare werken. Men zou bedrijven met een ongezonde schuldenlast kunnen ondersteunen, die ook zonder openbare werken zouden zijn failliet gegaan. Moeten dergelijke financieel ongezonde bedrijven wel worden ondersteund? Volgens de heer Van Malderen zou het instrument van het preventief bedrijfsbeleid hierbij kunnen worden ingeschakeld.

Mevrouw *Patricia Ceysens* zegt dat dergelijke ondersteuningsinstrumenten hun zin hebben en dat ze goed op elkaar afgestemd moeten zijn. Het allerbelangrijkste is echter dat de hinder door openbare werken zo beperkt mogelijk blijft en de werken zo snel mogelijk worden beëindigd. Beperking van de hinder wordt door handelaars en kmo's verkozen boven financiële ondersteuning. Hoe dan ook moeten de ondersteuningsinstrumenten zo toegankelijk en administratief eenvoudig mogelijk zijn.

Minister-president *Kris Peeters* beaamt de opmerkingen dat de openbare werken zo efficiënt mogelijk moeten worden georganiseerd. In vele gemeenten is er dan ook een goede samenwerking tussen de handelaars en kmo's en het lokale bestuur. De Vlaamse overheid heeft met een aantal maatregelen geprobeerd de zelfstandige ondernemers ook financieel te helpen in de moeilijke periodes van slechte bereikbaarheid. Van die bereikbaarheid hangt hun broodwinning immers af.

De minister-president is van oordeel dat in eerste instantie de bank moet beoordelen of een onderneming in staat is een lening af te betalen. De Vlaamse overheid maakt het mogelijk dat de rentelast wordt verlicht. Daarvoor moet geen volledige falingspredictiestudie worden gemaakt.

Er is een budget van 500.000 euro uitgetrokken, wat even hoog is als het bestaande budget. Er wordt volgens de minister-president van uitgegaan dat er meer dossiers zullen zijn dan in het verleden, maar dat dat met het bestaande budget kan worden gefinancierd. Mocht de maatregel een overweldigend succes worden, dan zal dat budget volgens de minister-president moeten worden aangepast.

De minister-president hoopt met deze aangepaste maatregel meer kmo's en zelfstandigen te kunnen bereiken.

De heer *Bart Van Malderen* repliceert dat de bank uiteraard de aangewezen instantie is om de haalbaarheid van de terugbetaling van een lening te beoordelen. Dat geldt dus zeker voor nieuwe leningen. Maar doordat de toepassing van de maatregel nu wordt verbreed, richt de rentetoeelage zich ook op oude leningen. Sindsdien kan de toestand van het bedrijf grondig veranderd zijn, ongeacht de openbare werken. In dat licht kan een falingspredictiemodel wel nuttig zijn om de financiële gezondheid van het bedrijf te beoordelen.

De *minister-president* antwoordt hierop dat het de bedoeling was een aantal drempels uit de maatregel te verlagen. Later zal moeten worden geëvalueerd welke gevolgen dat zal hebben gehad. Hetgeen het lid nu voorstelt, is het creëren van een bijkomende drempel. De minister-president is van oordeel dat dat niet aangewezen is, want anders zou het aantal dossiers misschien nog verminderen in plaats van toe te nemen.

3. Stemming

De artikelen 1 tot en met 4 en het gehele ontwerp van decreet worden eenparig aangenomen met 9 stemmen.

Er worden geen reflectienota's aangekondigd en de commissie beslist dat er geen reflectie-termijn is.

Patricia CEYSENS,
voorzitter

Koen VAN DEN HEUVEL,
verslaggever